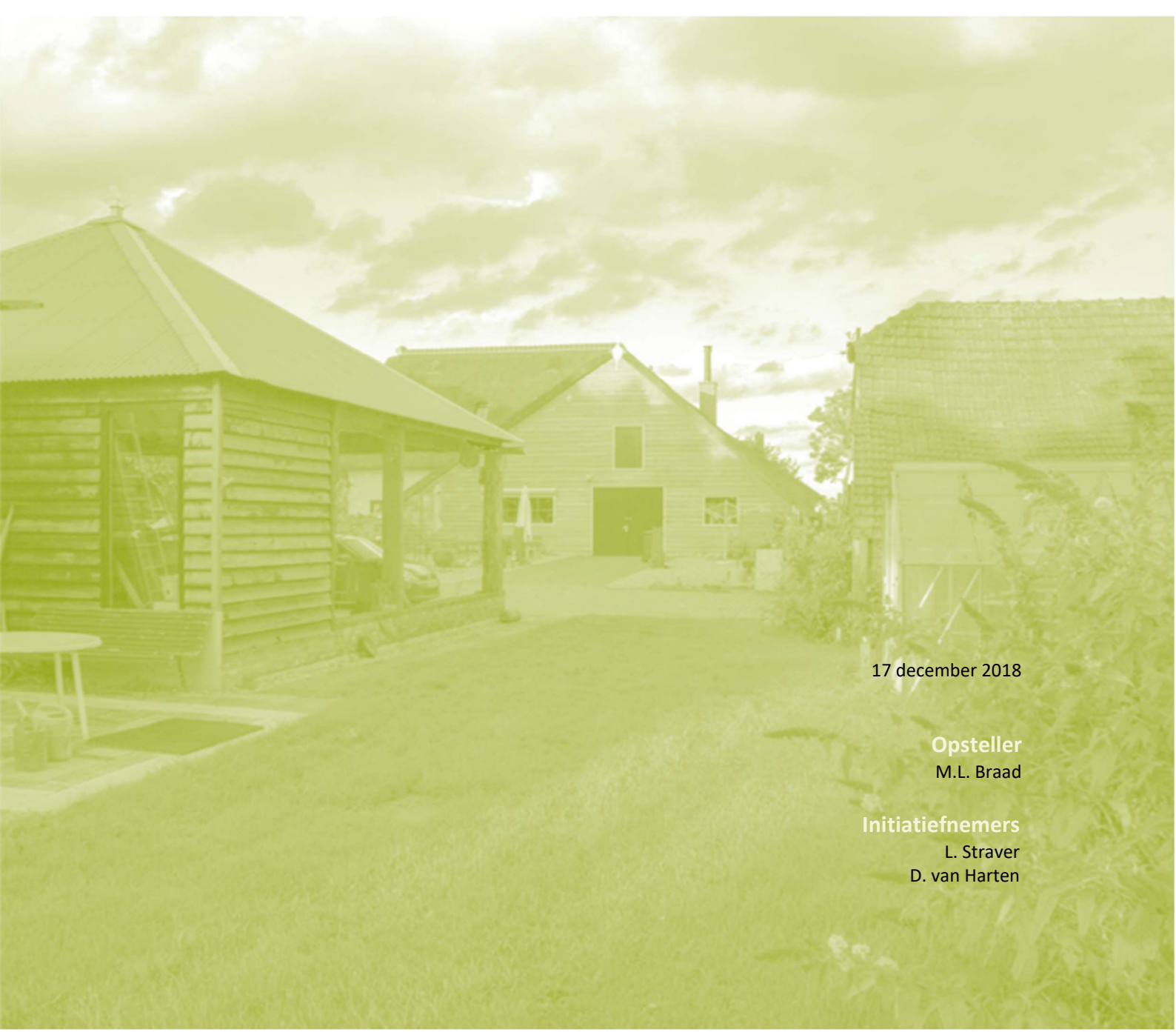

Natuurtoets

Herbouw woning en restauratie schuur IJsselstein

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

17 december 2018

Opsteller
M.L. Braad

Initiatiefnemers
L. Straver
D. van Harten

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel en onderzoeksvragen	2
1.3	Planvoornemen	2
1.4	Leeswijzer	3
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	4
2.1	Algemeen	4
2.2	Soortbescherming	4
2.3	Gebiedsbescherming	5
2.3.1	Natura 2000	5
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	5
3	Methodiek	6
3.1	Algemeen	6
3.2	Deskstudie	6
3.3	Veldbezoek	7
3.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	7
4	Resultaten	8
4.1	Gebiedsbeschrijving	8
4.2	Beschermde soorten	9
4.2.1	Resultaten deskstudie	9
4.2.2	Resultaten veldbezoek - ecologische bevindingen	10
4.2.3	Samenvatting veldbezoek	11
4.3	Beschermde gebieden	12
4.3.1	Natura 2000-gebieden	12
4.3.2	Natuurnetwerk Nederland	13
5	Effectbeoordeling	14
5.1	Effectbeoordeling beschermde soorten	15
5.1.1	Vogels	15
5.1.2	Zoogdieren – vleermuizen	15
5.2	Effecten op beschermde gebieden	15
5.2.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	15
5.2.2	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland	15
6	Conclusie	16
6.1	Soortenbescherming	16
6.2	Gebiedsbescherming	16
7	Bronnen	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemers zijn voornemens om het achterste deel van een monumentale boerderij te herbouwen en hier een woning in te vestigen. De boerderij gelegen aan de Achtersloot 61 te IJsselstein is een gemeentelijk monument wat na een brand in april 2010 bijna volledig is verwoest. In 2011 is het grootste deel van de boerderij in oude stijl herbouwd. Het achterste deel is destijds nog niet teruggebouwd in verband met beschikbare middelen maar is bij herbouw van het voorste deel wel voorzien.

In aanvulling op het herbouwen van het achterste deel van de boerderij zijn initiatiefnemers voornemens om de stenen schuur die zich op het perceel bevindt te restaureren om deze hiermee tegen instorten te behoeden.

De ingrepen binnen het plangebied beperken zich tot herbouw van het woningdeel op de voormalige locatie en restauratie van bestaande schuur. Andere ingrepen binnen het plangebied zoals aanpassing van aanwezige beplanting zijn niet voorzien.

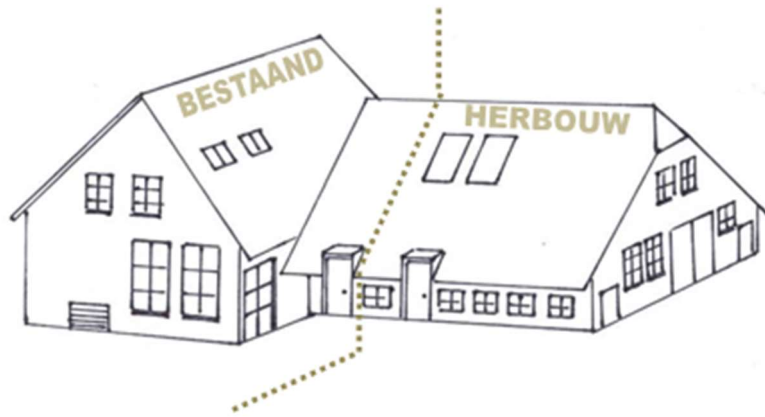
Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven.

In Figuren 1.1 en 1.2 zijn de afbakening en ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Googlemaps 2018. Op kaart zijn te herbouwen woning (A.) en te restaureren schuur (B.) aangegeven.

In onderstaande schets (Figuur 1.3) is een verbeelding opgenomen van het voornemen tot herbouw van het achterhuis.

Figuur 1.3 Verbeelding herbouw achterhuis

Naast hiervoor genoemde herbouw van het achterste deel van de boerderij bestaat het voornemen om een stenen schuur op het perceel te restaureren. Deze schuur is door de eerdergenoemde brand niet aangetast en bevindt zich nog in originele staat. Er is echter sprake van zwaar achterstallig onderhoud wat restauratie wenselijk maakt. Het is op het moment van opstellen van deze natuurtoets nog niet bekend of deze restauratie direct met de herbouw van de woning meegenomen kan worden in de voorgenomen plannen. Mogelijk dat de restauratie in een later stadium opgepakt gaat worden.

De bouwplannen bevatten geen andere wijzigingen aan de inrichting van het perceel dan hierboven genoemd. Ingrepen in aanwezige beplanting of overige opstallen vinden niet plaats.

Start van de herbouw staat gepland voor het najaar 2019.

1.4 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het planvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methode van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 toetst het plan aan de Wet natuurbescherming en het NNN;
- Hoofdstuk 6 geeft de conclusie en aanbevelingen.

2 Wettelijk kader

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de bescherming van houtopstanden omdat deze niet aan de orde is aangezien er geen bomen of een bosschage van grote omvang wordt gekapt in voorliggend plangebied.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het plangebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Ook zijn de provincies niet altijd het bevoegd gezag. In bepaalde gevallen is dit het rijk (via RVO). Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen - gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dieren en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'-principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

3 Methode

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is uitgevoerd in twee stappen:

1. Deskstudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plan;
2. Veldbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Deskstudie

Afbakening

In de deskstudie wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het planeffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende plan. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd (bron: NDFF abonnement Staatsbosbeheer). Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2013-2018 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de deskstudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZK of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Veldbezoek

De uitkomsten van de deskstudie zijn gebruikt als input bij een veldbezoek. Tijdens dit veldbezoek is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 6 oktober heeft bij helder weer vanaf circa 11.00 een veldbezoek plaatsgevonden door opsteller deze natuurtoets. Tijdens dit veldbezoek is het gehele plangebied bezocht op aanwezigheid van soorten.

De heer M.L. Braad is al geruime tijd (14 jaar) werkzaam als senior ecooloog bij een vooraanstaand adviesbureau in Nederland. Op grond van opleiding en werkervaring kan de heer M.L Braad als ter zake deskundige¹ aangemerkt worden.

3.4 Vervolgstappen

Aan de hand van de bevindingen uit de deskstudie en de resultaten van het verkennend veldbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>

4 Resultaten

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied ligt in het noordelijke deel van het buitengebied van de gemeente IJsselstein. Het perceel bevat een woonbestemming en is ook zodanig in gebruik. Buiten de monumentale boerderij zijn diverse opstallen op het terrein aanwezig zoals een boenhok (in verval), stenen schuur, hooitas, houten bergschuur en stalling. Op het perceel zijn diverse (solitaire) bomen aanwezig zoals noten-, fruit- en knotbomen.

Het plangebied wordt aan de noord- en zuidzijde omsloten door bebouwing. Deze bebouwing bestaat uit woningen en een agrarisch bedrijf. Aan de oostzijde loopt de Achtersloot en aan de westzijde is het plangebied omsloten door polders.

In Figuren 4.1 en 4.2 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 4.1. Gedeeltelijk herbouwde boerderij met houten achtergevel en resterende stenen muren van het achterhuis.

Figuur 4.2. Stenen schuur met op de voorgrond de voormalige contouren van de afgebrande boerderij

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten deskstudie

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (Bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit Bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in onderstaande Tabel.

Resultaten deskstudie				
soortgroep	soort	Jaarrond beschermd	Habitatrichtlijn	Lijsten A/B
vogels met een jaarrond beschermd nest*	Boomvalk	x		
	Buizerd	x		
	Gierzwaluw	x		
	Huisemus	x		
	Ransuil	x		
	Steenuil	x		
	Kerkuil	x		
zoogdieren	Gewone dwergvleermuis		X	
	Rosse vleermuis		X	
	Ruige dwergvleermuis		X	
	Gewone Grootoorvleermuis		X	
	Laatvlieger		X	
	Meervleermuis		X	
	Waternleermuis		X	
amfibien	Rugstreeppad		X	
Reptielen	geen waarneming			
Libellen	geen waarneming			
Insecten - vlinders en overige insecten	geen waarneming			
Vissen	geen waarneming			
Planten	geen waarneming			
Overige soortgroepen	geen waarneming			

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen beschermde soorten (Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10) en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) aangegeven met een 'X', in de directe omgeving van het plangebied (2,5 kilometer, NDFF, 2013-2018).

*Categorie 5: de afweging of er sprake is van een jaarrond beschermd nest uit categorie 5 wordt gemaakt bij de beschrijving van de resultaten van het veldbezoek (paragraaf 4.2.2).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is tijdens een veldbezoek bekeken of het plangebied geschikt is voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet.

4.2.2 Resultaten veldbezoek - ecologische bevindingen

De bevindingen van het veldbezoek is per soortgroep uiteenzet; in dezelfde volgorde als in Tabel 4.1.

Vogels

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd is en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd (categorie 1-4).

Het plangebied herbergt enkele hoge bomen. In het plangebied en in de directe invloedsszone van het plangebied zijn echter geen grote nesten of sporen (zoals braakballen en uitwerpselen) aangetroffen die kunnen duiden op de aanwezigheid van boombewonende soorten met een jaarrond beschermd nest. Geschikt leefgebied en broedbiotoop zijn op basis van het veldbezoek daarmee uitgesloten voor de soorten, Boomvalk, Buizerd en Ransuil uitgesloten.

Gebouwen vormen in potentie geschikte broedplaatsen voor gebouw-broedende soorten als huismus, gierzwaluw en de steenuil en kerkuil. In het plangebied zijn diverse opstallen aanwezig.

De huismus en gierzwaluw broeden voornamelijk in stedelijk gebied in gebouwen. De huismus broedt over het algemeen in stedelijk gebied in uiteenlopende holtes, meestal onder dakpannen nabij dakgoten. De gierzwaluw nestelt in (hoge) bebouwing in donkere holtes in ventilatieschachten, spleten in muren, onder dakpannen en in kerktorens.

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen of gierzwaluwen aangetroffen. Voor die laatste is dit ook verklaarbaar aangezien deze soort ten tijde van het veldbezoek niet meer in Nederland aanwezig is. De gierzwaluw zal echter in de aanwezige opstallen geen geschikt biotoop vinden in verband met de te beperkte hoogte van de gebouwen.

In het plangebied is in de omgeving geschikt foerageer- en leefgebied aanwezig voor de huismus (voldoende voedsel en schuilmogelijkheden). Echter, de stenen schuur blijkt bij een nader inspectie ongeschikt als broedbiotoop in verband met de aanwezige dakconstructie (geen nestmogelijkheden, door ontbreken van dakbeschoot). Broedbiotopen van zowel huismus als gierzwaluw zijn daarmee in het plangebied uitgesloten.

Uit de deskstudie komt de aanwezigheid van kerkuil en steenuil naar voren in de omgeving van het plangebied. Geheel aan de uiterste westzijde van het perceel, net buiten het plangebied, is een nestkast voor een steenuil aangetroffen. Voor zover bekend bij de huidige bewoners heeft er tot op heden nog geen steenuil gebroed. Buiten de aanwezige nestkast zijn geen sporen (braakballen of krijtsproten) aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van de steenuil binnen het plangebied. Hiermee is de aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied en in relatie tot de voorgenomen bouw- & restauratieplannen uitgesloten.

In de open stenen schuur zijn oude/verweerde krijtsproten van de kerkuil aangetroffen wat duidt op aanwezigheid van deze soort. Braakballen of andere sporen (bijv. veren) die duiden op een recente aanwezigheid van de kerkuil zijn niet aangetroffen in de schuur of op andere locaties binnen het plangebied. Tijdens het veldbezoek is de zolder van de stenen schuur nader onderzocht op aanwezigheid van sporen of mogelijke nestlocatie van de kerkuil. Deze zijn niet aangetroffen. Hiermee kan de aanwezigheid van een jaarrond beschermd nest van de kerkuil in de opstallen en de stenen schuur in het bijzonder, uitgesloten worden.

Overige broedvogels

Overige broedvogels, niet zijnde soorten met een jaarrond beschermd nest, vinden in de aanwezige fruitboomgaard, beplanting en aanwezige opstallen een mogelijk broedbiotoop.

Tijdens het veldbezoek zijn algemeen voorkomende soorten waargenomen zoals Vink, Merel, en Koolmees. In de stenen schuur is een aantal verlaten nesten van de Boerenzwaluw aangetroffen.

Zoogdieren

Landzoogdieren

Uit de deskstudie zijn geen waarnemingen naar voren van beschermde landzoogdieren in de omgeving van het plangebied. Ook tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid hiervan.

Vleermuizen

Uit de deskstudie is gebleken dat een aantal beschermde vleermuizen is waargenomen in de omgeving van het plangebied. Gebouwen vormen in zijn algemeenheid in potentie geschikte verblijf- en rustplaatsen voor vleermuizen. In gebouwen vormen richels, betimmeringen, kieren, boeiboorden, gaten en spouwmuren een geschikte verblijfplaats voor vleermuizen. Ook vinden bepaalde vleermuissoorten geschikte verblijfplaatsen in aanwezige gaten, hopen of spleten in bomen.

In het plangebied zijn diverse bomen aanwezig maar hierin ontbreken geschikte ruimtes (zoals hopen, gaten of scheuren). Hierdoor zijn verblijfplaatsen van boombewonende soorten vleermuizen uitgesloten.

In het plangebied zijn diverse opstallen aanwezig. In potentie kunnen hierin beschermde verblijfplaatsen aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen (o.a. mest) van aanwezige vleermuizen aangetroffen. Vanwege deze aspecten zijn beschermde vleermuisverblijfplaatsen in het plangebied niet uit te sluiten. Echter, in de stenen schuur (zie Figuur 1.1, B) zijn geen spouwmuren of andere locaties aanwezig die verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen herbergen. Ook de dakconstructie is van dien aard (pannedak zonder isolatie) dat hier geen verblijfplaatsen mogelijk zijn.

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied en vliegroute.

Amfibieën

Vanuit de deskstudie is naar voren gekomen dat in de omgeving van het plangebied de rugstreeppad is waargenomen. De dichtsbijzijnde waarneming bevindt zich in de naastgelegen polders op 375 m vanaf het plangebied.

De rugstreeppad is een pioniersoort en komt voornamelijk voor in gebieden met een hoge dynamiek; bijvoorbeeld door de mens verstoorde terreinen.

In het plangebied zelf is geen geschikt leefgebied (o.a. voortplantingswater en landbiotoop) voor deze soort aanwezig. De locatie waar herbouwd gaat worden is niet braakliggend maar voorzien van verharding en in gebruik als terras. Verder zijn er geen tijdelijke, ondiepe poelen aanwezig.

4.2.3 Samenvatting Veldbezoek

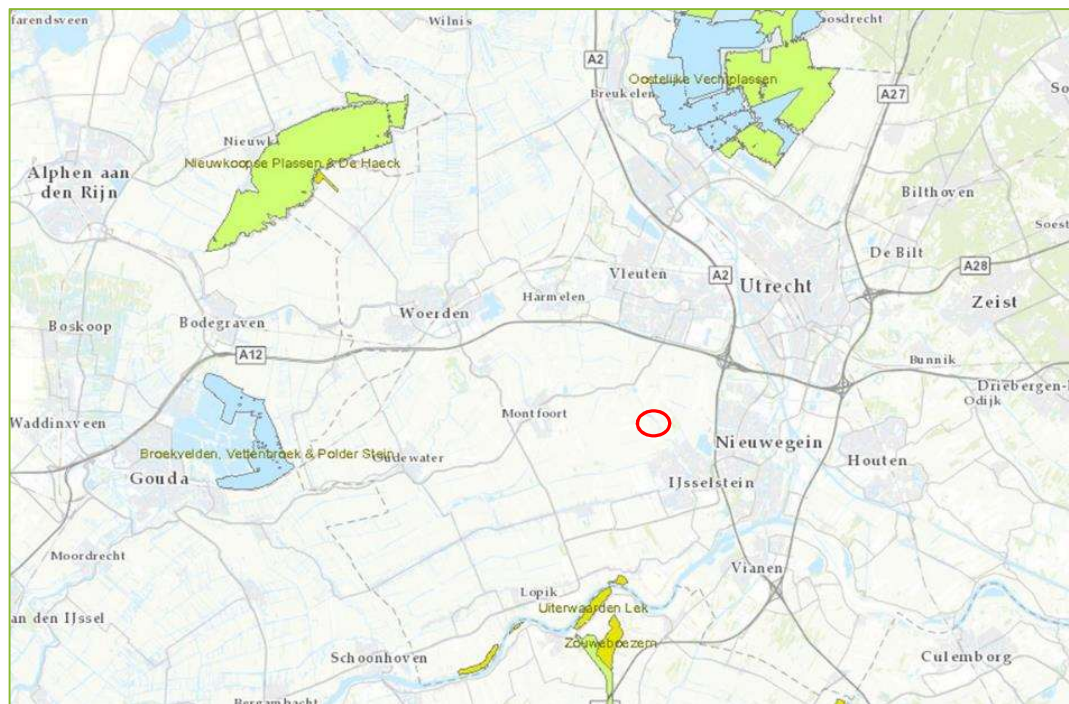
Uit het veldbezoek is gebleken dat de soorten vleermuizen en algemeen voorkomende broedvogels die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Op circa 6 km afstand ten zuiden van het plangebied is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied gelegen, namelijk het gebied: 'Uiterwaarden Lek'.

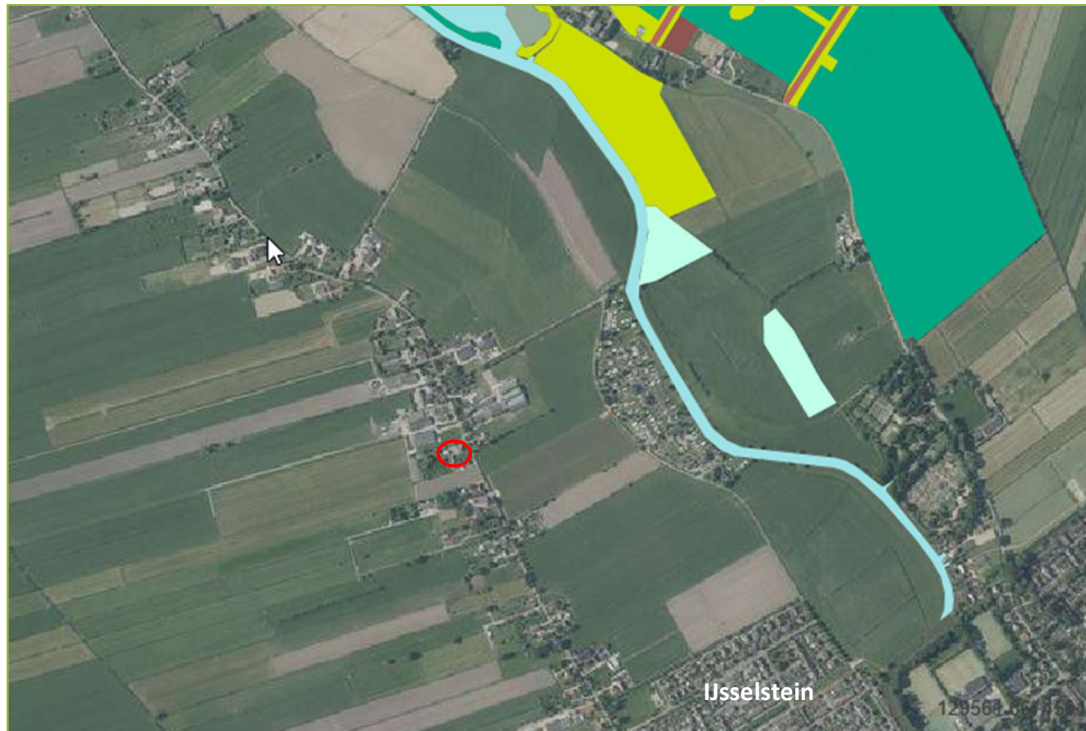
In Figuur 4.4 is de ligging van het plangebied ten opzichte van de in de omgeving aanwezige Natura2000 gebieden weergegeven.

Figuur 4.4. Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebieden.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt niet in het Natuurnetwerk Nederland. Op circa 750 meter ten noorden van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde perceel wat begrensd is door het Natuurnetwerk. (zie Figuur 4.5). Dit gebied betreft het Hollandse IJsselgebied (Noordwesthoek). Dit NNN-gebied is aangewezen voor onder andere de volgende natuurbeheertypen: N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland, N14.01 Rivier- en Beekgeleidend bos, N14.03 Haagbeuken- en essenbos, N4.02 Zoete plas en N5.01 Moeras.

Figuur 4.5. Ligging Natuurnetwerk Utrecht in de nabijheid van het plangebied (rood omlijnd).

5 Effectbeoordeling

5.1 Effectbeoordeling beschermde soorten

Het voornemen is om het voormalig aanwezige achterhuis van de boerderij te herbouwen op dezelfde locatie en in dezelfde omvang. Daarnaast is het de wens om de binnen het plangebied aanwezige stenen schuur te restaureren en daarmee tegen instorten te behoeden.

De werkzaamheden bevatten naast herbouw en restauratie geen andere ingrepen en beperken zich tot de in Figuur 1.1 opgenomen locaties A. En B.

De effectbeoordeling op beschermde soorten als gevolg van het voornemen, worden per soortgroep getoetst. Enkel de soortgroepen die aan de orde zijn geweest in paragraaf 4.2.3. zijn relevant bevonden voor voorliggend plangebied. Het gaat om de volgende soortgroepen:

- Vogels (algemene broedvogels);
- Vleermuizen.

Op overige soortgroepen zijn geen effecten aan de orde.

5.1.1 Vogels

Algemene broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (soortbescherming). Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening gehouden worden door werkzaamheden die invloed hebben op het broedbiotoop niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming (soortbescherming) aan de orde.

Gezien de verwachting dat (algemene) broedvogels mogelijk tot broeden kunnen komen in het plangebied, is het in het kader van de zorgplicht van belang dat werkzaamheden die invloed hebben op het broedbiotoop buiten de broedperiode van vogels uitgevoerd wordt.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de bouw- & restauratiewerkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor broedvogels.

Voor de stenen schuur betekent dit dat deze gesloten wordt op dusdanige wijze dat de Boeren Zwaluw niet tot broeden kan komen in de schuur. De deuren en alle invliegopeningen dienen voor 15 maart gesloten te worden en minimaal tot en met augustus gesloten te blijven.

Mocht dit niet mogelijk zijn en er wordt gewerkt in het broedseizoen dan dient het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden ter plaatse uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

5.1.2 Zoogdieren – vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming (artikel 3.5) en staan vermeld op Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn.

In paragraaf 4.2.2. is reeds geconstateerd dat verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied (locatie A en B, zie Figuur 1.1) niet aanwezig zijn, wegens het ontbreken van geschikte locaties om te verblijven. Het plangebied zelf is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Een (essentiële) vliegroute wordt niet verwacht, aangezien in de directe omgeving voldoende lijnvormige elementen aanwezig zijn. De bouw- en restauratieplannen hebben geen effect op een foerageergebied voor vleermuizen. Er wordt niets gesloopt of bomen (boomgaard) of andere vegetatie gekapt of verwijderd. Negatieve effecten op foerageergebied of vliegroutes zijn uitgesloten.

5.2 Effecten op beschermde gebieden

5.2.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de deskstudie blijkt dat binnen circa 6 kilometer afstand van het plangebied geen Natura 2000-gebied ligt. Het dichtsbij gelegen Natura-2000 gebied 'Uiterwaarden Lek' ligt buiten de invloedsgebied van het plan betreft vermesting en verzuring, verdroging of geluid- en lichtverstoring. Vanwege de afstand, de geringe omvang van de bouw- en restauratieplannen in het plangebied en daardoor de afscherming worden geen effecten op soorten, habitats van soorten of habitattypen in het Natura 2000-gebied verwacht. Er is geen effect op het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied en daarom is er geen aanleiding om te verwachten dat er op Natura 2000-gebieden op grotere afstand nog effecten zullen optreden. Een vervolgonderzoek vanuit de Wet natuurbescherming is niet aan de orde. De gebiedsbescherming uit de Wet natuurbescherming staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

5.2.2 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland

Voor wat betreft de NNN is bij directe en indirecte effecten sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden, echter op een afstand van circa 750 meter.

Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het plan kunnen worden uitgesloten gezien de afstand tot deze gebieden en de aard van het plan. De bouw- en restauratieplannen in het plangebied hebben geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

6 Conclusie

Initiatiefnemers zijn voornemens om het achterste deel van een monumentale boerderij aan de Achtersloot 61 te IJsselstein te herbouwen en hier een woning in te vestigen. In aanvulling op het herbouwen van het achterste deel van de boerderij zijn initiatiefnemers voornemens om de stenen schuur die zich op het perceel bevindt te restaureren om deze hiermee tegen instorten te behoeden.

In de voorliggende natuurtoets is het voornemen getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hieronder wordt de conclusie van deze toetsing weergegeven.

6.1 Soortenbescherming

Kort samengevat is het resultaat van de Natuurtoets dat ter hoogte van het plangebied Achtersloot 61 te IJsselstein geen beschermde soorten voorkomen die de voorgenomen herbouw van het achterste deel van de boerderij en restauratie van de stenen schuur beïnvloedt. Vanuit de Wet Natuurbescherming (soortenbescherming) zijn er geen belemmeringen aan de orde, het voornemen is uitvoerbaar.

Algemeen voorkomende broedvogels

Geadviseerd wordt om de herbouw- en restauratie uit te voeren buiten het broedseizoen van broedvogels. Indien het niet mogelijk is, dan dient het plangebied (waar de herbouw- en restauratie plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor broedvogels. Voor de stenen schuur geldt dat alle invliegopeningen voor 15 maart gesloten moeten zijn tot eind augustus. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels (Boerenwaluwen) tot broeden komen in de schuur.

6.2 Gebiedsbescherming

N2000

Er is geen Natura 2000-gebied in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. Op circa 6 kilometer afstand van het plangebied ligt het Natura-2000 gebied 'Uiterwaarden Lek'. Vanwege de afstand en de omvang van de herbouw- en restauratieplannen worden effecten op het Natura 2000-gebied uitgesloten.

NNN

Voor wat betreft de NNN is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Derhalve heeft de ruimtelijke ontwikkeling hier geen negatief effect op. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan (NNN).

7 Bronnen

BIJ12, 2017a. Kennisdocument huismus *Passer domesticus*

BIJ12, 2017b. Kennisdocument steenuil, *Athene noctua*

BIJ12, 2017c. Kennisdocument kerkuil, *Tyto alba*

BIJ12, 2017d. Kennisdocument gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*

BIJ12, 2017e. Kennisdocument rugstreeppad, *Epidalea calamita*

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

BügelHajema, Concept Bestemmingsplan Achtersloot 61, IJsselstein, december 2018.

Overig:

www.RVO.nl

NDFF

Google Maps